

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 5 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 18.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la Tipografia, soc. pe acțiuni.

Numeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjean în Ploiești.

Adevărații conspiratori...

Viena, 11 Iulie.

(?) Monarchia întreagă se sbumă într-o crădă dintre cele mai grave, într-o crădă decisivă, care nu cunoaște decât o soluție: *aut-aut*, reformare sau ruină...

În același timp M. S. Monarchul nostru, îmbătrânit de ani mai puțin ca de grijile domniei, ar fi s-e și petreacă anul cel mai fericit al vieții, anul al cincizecilea al domniei Sale necontentat bătută de furtuni...

Și crădă nu se rezolvă, ci mai îndărătnic se înveninează... Ear' anul iubilărilor s-e întuneacă în măsura în care ar trebui s-e lumineze apropierea zilei aniversare de 2 Decembrie...

Zdruncinată e împărăția, impilate și obișnuite popoarele ei... Neînțelegători și fără dor de binele obștei sânt stăpânitorii, — întristat e Suveranul stăpânitor...

Într'un asemenea cataclism politic, colo în Budapesta o mână de Unguri s-erbează aniversarea revoluției lor de acum cincizeci de ani...

S-erbează: complotând — în contra Monarchului iubilant!

Complotează: fiind credincioși politice tradiționale a poporului lor!

Istoria ne arată, că a conspira constituie o însușire fundamentală a politice ungurești.

Conspirat-au Ungurii la 1848, răs-vrătindu-se în contra Suveranului. Conspirat-au la 1849, detronându-l pe El. Conspirat-au la 1866, aliându-se perfid cu dușmanii monarchiei!...

Dar' nu numai dela 1848 încoace, ci de sute de ani au conspirat ei în contra Habsburgilor!

Astăzi, la 1898 se gădesc earăși o seamă de Unguri, care s-e conspire în contra Monarchului lor.

Se zic socialiști acești conspiratori, dar' asta nu împoartă. Între armele lor de luptă, socialiștii n-au adoptat asasinatul politic. Și dacă socialiștii cei trei din Budapesta au conspirat în contra Monarchului, ei n-au făcut-o mai întâiu pentru-că sânt socialiști, ci pentru-că sânt Unguri!

O spun fără teamă — fiind adevăr — că acei trei conspiratori, antidinasti din creștet până-n tălpi, sânt o creațiune a mediului antidinastic maghiar.

Mai sânt în monarchie, pretutinden, atâți socialiști, dar' nu s'a găsit până acum unul care s-e conspire în contra Monarchului. Acum s'au găsit trei deodată, dar' toți Unguri: doi nea-și, unul maghiarisat.

Cei-ce nu cunosc adevărul dinasticism și adevărata loialitate a Ungurilor, vor fi fost ispitii s-e creadă, că descoperirea complotului va provoca cea mai sgomotoasă indignare între Unguri. Sgomotoasă, pentru-că Ungurii înșiși sânt sgomotoși.

Cei-ce cunosc însă pretinsul dinasticism și pretinsa loialitate a Ungurilor, se așteptau numai la ceea-ce s'a întâmplat:

Descoperirea complotului a supărat pe Unguri și ei încearcă a bagateliza întreagă afacerea, după-ce nu le-a reușit s-e arunce în sarcina altora responsabilitatea pentru complot.

Aceasta e situația Ungurilor în fața complotului.

Cu luni de zile înainte se descoperise conjurația, dar' cercurile oficiale din Budapesta s'au temut s-e lase în public vre-o știre...

Acum, că chestia a transpirat în publicitate, eată-i pe Unguri căutând mai întâiu s-e denatureze lucrurile în favoarea lor și pe urmă încercând s-e facă mușama întreagă afacerea.

Relevăm numai câteva momente, cele mai importante, în spriginirea aserțiilor noastre.

După-ce deputatul kossuthist *Eötvös Károly* a intervenit cu succés în favoarea faimosului socialist *Várkonyi*, presupusul autor intelectual al complotului, — a venit rîndul ziarului kossuthist *Egyetértés*, care în forme categorice afirmă că întreg complotul e pus la cale de Cehi, prin societatea lor *Omladina* și că dosarul afacerii ar conține chiar o scrisoare a unui omladinist.

Această manoperă urmărea scopul perfid de-a pune tot odiul în sarcina Cehilor, dușmanii înverșunați ai politice maghiare.

Dar' manopera a dat repede bancrot, căci deja în ziua ce a urmat publicării năsbătiilor lui *Egyetértés*, a apărut în oficiosul *Budapester Correspondenz* și în *Pester Lloyd* o desmintire categorică, în care se spunea, că *nimic din bătăliile cu Cehii și cu »Omladina« nu e adevărat!*

Pester Lloyd era însă atât de isteț s-e admită de altă parte *părerea* celorlalte gazete ungurești: că întreg complotul nu merită s-e fie luat în serios, că cei trei conspiratori sânt niște nebuni, că atentatul n'ar fi putut reuși nici-odată, atât era el de naiv conceput etc.

Pe acest, ton scriu, la locurile cele mai invizibile ale gazetei, organele presei maghiare.

Dar' procurorul și tribunalul din Budapesta nu v-ed tot astfel lucrurile. Actul de acusație, formulat pe larg și cu toată gravitatea, subliniază de repețite-ori: că atentatul era foarte primejdios și premeditat cu multă insistență.

Faptul acesta a avut darul — binevenit nou — s-e scoată din sărită gazetele ungurești, cari reproșează direct procurorului și tribunalului că prea au dat multă atenție complotului — *Egyetértés* o spune pe s-leau, că întreagă afacerea trebuia făcută dintru început mușama!

Dacă ne vom aduce aminte de grozavul tapaj pe care-l făcea presa maghiară când cu „revoluția valahă” a cabinetului Bánffy-Jeszenszky, ne putem lesne imagina ce tărăboiu ar mai fi provocat aceeași presă, dacă odiosul atentat ar fi fost organizat din parte nemaghiară!

Cum însă miserabilii conspiratori sânt Unguri, onorabila presă maghiară are înalta prudență „patriotică” de a bagateliza complotul, după-ce încercarea de a-l arunca în sarcina Cehilor a dat rușinos faliment.

Se explică foarte ușor acest suspect procedeu al gazetelor ungurești. El însă, departe de a contribui s-e amelioreze situația penibilă a Ungurilor în fața acestui atentat, îi demaschează și mai mult...

Îi demaschează, indigând categoric la aceia, cari singuri au fost și sânt în țeară adevărații conspiratori!

Sibiu, 14 Iulie n.

Ministrul de culte și instrucțiune publică, a primit deja raportul comisiunii de închisii din Brașov și se va pronunța definitiv în decursul unei luni August. — Așa ne spune *Egyetértés* organul crypto-guvernamental al lui Kossuth.

„Kreuzzeitung” publică, din București, următoarele:

„Vizitei Regelui Carol la Petersburg i-se poate ascrie un caracter politic numai întru-cât prin ea se caracterizează relațiile favorabile dintre Rusia și România, ceea-ce trebuie s-e remarce cu atât mai vrtos, că e primul cas, că părechea (?) regală română face o vizită la curtea Țarilor.

La o importanță politică a acestei visite se poate concluda a posteriori, numai întru-cât poate că mulți ani înainte i-s-au pus pedici în cale, cari acum apar delăturate. Această poate-că e în legătură cu faptul, că azi nime nu mai vorbește despre un contrast îngrijitor între *Tripla și Dupla alianță*, cu atât mai puțin între *Tripla și Rusia*, de aceea și poziția României față cu *Tripla alianță* apare azi în altă lumină. Din același motiv, din care, sub acest punct de vedere, călătoriei la Petersburg nu i-se poate denega un anumit colorit politic, se poate zice, că visita nici la puterile triplei alianțe nu poate adă o interpretare, care s-e atingă relațiile României cu aceasta. În anii de mai năuite România ar fi putut fi privită, în cazul rezolvării chestiunii orientale, ca apărătoare în contra tendențelor rusești, al căror ultimă țintă era considerat Constantinopolul. Toate acestea s'au schimbat și chiar și când s'ar admite cazul improbabil că Rusia, a cărei atențiune de prezent este preocupată de afacerile din orientul Asiei, earăși s'ar îndrepta spre tendențele privitoare la Orient, atunci, după-cum stau lucrurile în timpul de față, drumul spre Constantinopol este altul, nu cel-ce duce prin Balcani, și e a se căuta din partea asiatică.”

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA”

Cu 1 Iulie 1898 v. încep nouă abonamente lunare, oar-tale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sânt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a folii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, oare încoape ou prima și se termină ou ultima lună, după stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abonenți, oa adresele s-e fie însemnate oât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sânt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în care li-s'a trimis „Tribuna” până acum.

Administrațiunea.

Strossmayer și Maghiarii.

Un corespondent al lui „Magyarország” — Dr. Székely Albert — a intervievat pe naționalistul episcop Strossmayer, la scările dela Rohitsch-Sauerbrunn.

Corespondentul a zis între altele, că e dureros, că Croații și Maghiarii sânt atât de înstrăinați unii de alții.

La aceste vrednicul episcop a răspuns următoarele:

— Ah, iubite domnule, aceasta provine de acolo, că principile și ideile dela 1848, egalitatea, frățiețea, libertatea, cultura și progresul, după 1848 Maghiarii nu le-au desvolat față de noi așa cum ar fi trebuit.

Bărbați de stat maghiari în loc s-e fi făcut o impresiune liniștitoare asupra spiritelor slave, au deșteptat în noi neîncrederea. Eu sânt om băt-rân cu multe experiențe și stau pe marginea mormântului; eu poate-că nu voiu ajunge s-e v-ed ceea-ce vei vedea d-ta, ca om tânăr și aceasta e intima mea convingere, că procedura aceasta, durere, se va răsbuna grozav asupra Ungariei.

La întrebarea, că ce direcțiune ar trebui se urmeze politicianii maghiari, ca s-e se restituie încrederea între Slavi și Maghiari, Strossmayer a observat:

— Ar trebui s-e se ivească un mare bărbat de stat, binecuvântat de Dumnezeu, care ar afla căile și modalitățile, prin care s'ar put-e rezolva diferențele existente.”

Cavinte de aur!
Dar' ce folos, Ungurii nu le înțeleg. Ei mai au simț cel mult pentru piese de aur....

Românii din Basarabia.

Nu de mult circula știrea, că Țarul rusesc ar fi dat un ucăz prin care ar fi permis intrarea cărților românești în Basarabia.

Ucăzul Țarului nu înseamnă, că censura a fost desființată. Ea continuă a funcționa, ca și mai înainte și pentru Basarabia se face la Odesa. Opera sa de revizuire și de epurare a tuturor revistelor și cărților, ce se vor introduce în Basarabia, se va urma mai departe tot cu aceeași rigoare și numai acele lucrări, cari vor purta pe ele stampila cu litere ruse D. T., vor put-e fi cetite în Basarabia. Favoarea pe care Țarul tuturor Rușilor a binevoit s-o dea fraților nostri este însă un mare pas înainte. Ea arată, că Nicolae al II-lea nu vrea ca provincia română, Basarabia, s-e și uite limba și originea ei. Politica rusă, încrezătoare în fidelitatea lor către împărat, fine se lase Românilor de peste Prut dreptul de a se cultiva în limba proprie, în limitele dispozițiilor generale, ce se aplică tuturor scrierilor străine, cari se introduc în Rusia.

Ori-cât de îmbucurătoare ar fi însă această știre și ori-cât de importante ar fi comanda de cărți făcute în România, starea culturală a Basarabiei nu poate inspira decât cele mai serioase îngrijiri. Sub influența elementelor ruse, limba română din Basarabia a ajuns astăzi un idiom aproape neînțeleșibil pentru ceilalți Români. Rusificarea a făcut așa de mari progrese, mai ales în finuterile din Nordul și Vestul Basarabiei, ca Hotinul, Orheiul, Soroca etc., încât de abia dacă întâlnești, în limba vorbită, la 10 cuvinte ruse — unul românesc.

Limba română se mai fine în finuterile de pe malul Prutului. Contactul zilnic cu frații de dincoace, relațiile de afaceri și înrudire cu Moldovenii, au făcut ca s-e se conserve încă unitatea de limbă.

Cum am spus însă, malul Nistrului și gurile Dunărei, Nordul și centrul Basarabiei sânt aproape perdute.

Se poate chiar, că cu toată autorisarea imperială de a se introduce cărți românești, încercările de conservare limbii românești s-e fie zădărnice.

Desnaționalizarea elementului român a câștigat o și mai mare putere prin introducerea limbii ruse în biserică. Cam de pe la 1860, preoții ruși au început s-e slujească în bisericile române. Preoții români au fost lăsați mai departe s-e oficieze; guvernamentul din Chișinău nu le mai plătea însă leată din bugetul provinciei. Lăsați s-e fie remunerați de comunitățile române ortodoxe, încetul cu încetul preoții nostri au dispărut din biserică și preoții ruși le-au luat locul. Desinteresarea elementului cult român de soartea preoților, a fost încă una din cauzele, cari a contribuit mult la desnaționalizare.

Dintre numeroșii proprietari români din Basarabia, singurul, care a înțeles preoții români pe moștile sale până la moartea sa, a fost Constantin Stamati Ciurea, cunoscutul literat și dramaturg. Dela moartea sa însă, nimeni nu se mai îngrijește de soartea clerului român, care nu și mai poate găsi asil, decât în satele de pe malul Prutului.

Maghiarisarea și — limba maternă.

Am spus în articolul nostru anterior, că proiectul maghiarisării preparandiilor a fost primit de adunarea profesorilor fără multă desbatere — „cu o singură excepțiune”.

Revenind asupra acestui punct trebuie s-e constatăm, că el constituie un moment interesant și vrednic de a-l remarca.

Foile maghiare, unele l-au retăcut total, altele l-au atins numai în treacăt, ca un punct penibil, și nici una nu i-a remarcat însemnătatea. Vor ști ele de ce.

E vorba, că proiectul din chestie prevede, că la institutele pedagogice religioase și literatura limbilor nemaghiare s-e se propună elevilor nemaghiari în limba lor maternă.

Raportorul lui „Alkotmány” scrie: „Mare discuțiune a provocat aceea dispoziție a proiectului, care permite, ca în preparandiile naționalităților religioase și literatura respective naționalități s-e o poată propune și în limba maternă”.

Va se zică după-ce patrioții pedagogi, întruniți la Budapesta au răpit în effigie toate institutele noastre confessionale și le-au predat statului, s-e dispună de ele după plac și s-e le prefacă în fabrici de maghiarisare, ei înșiși s'au speriat de crima ce au făcut, și ca s-e o atenueze, și s-e nu ne provoace prea tare, ne-au permis preagrafiis, ca religioase creștină și literatura noastră națională s-e o înv-țăm în limba mamei noastre, în idiomul valahic. Toate celelalte studii, firește, trebuie propuse și înv-țate în limba maghiară, singură mântuitoare.

Așadar' ne-au făcut o concesțiune. Dar' și aceasta cu greu. Că a fost aspru combătută. Și de nu era de față un generos Pétérfy, nici atata nu ni-se permitea. Acesta însă a insistat mult pentru „concesiune”, căci — zicea el, — dacă din religie și literatură vom instrua pe elevi în limba lor maternă, fi vom put-e feri ca s-e nu fie seduși de acei agitatori, cari mereu răspândesc părerea, că națiunea maghiară persecută cultura străină. S-e nu ne mai facem martiri acum, când se știe, că națiunea maghiară numai cu iubirea și cu cavalerismul a știut cuceri în trecut și va ști cuceri și în viitor”.

Nu ne oprim la meritul „concesiunei”, pe care trebuie s-e o desprețuim, ca și pe o sfărțitură de pe masa tiranului, care ne-a jăfuit de întreg avutul nostru. Atragem însă atențiunea moli-vărei ce i-se face.

„Marinimosul” Pétérfy este condus în primul rînd de motivul politic, de a ne feri de „agitatori” și de a scăpa țeara de „martiri”. Dar' are patrioticul profesor și un fragment de motiv de ordine pedagogică, pe care îl amintește numai în treacăt.

El admite adecă instrucțiunea în limba maternă, pentru-că elevii s-e nu mai creadă că Ungurii persecută cultura celorlalte popoare. Această concesțiune presupune principiul bine stabilit în mintea elevilor, că cultura unui popor nu se poate face, în mod firesc și pedagogicește pretins, decât în limba maternă. Acest principiu recunoscut și proclamat de toată lumea cultă ca o condiție sine qua non a pedagogiei, trebuie s-e l-re cunoască și profesorii maghiari, dacă mai este în ei măcar o schintie de adevăr neîntunecat de paroxismul șovinismului maghiar.

Acest principiu însă pretinde în mod inapelabil aplicarea sa în întreagă instrucțiunea. Nu numai religioase și literatura, ci toate studiile trebuie s-e se propună în limba maternă a elevilor. Și nu numai în institutele pedagogice, ci cu atât mai vrtos în școalele primare dela sate. Altfel toată instrucțiunea devine ilusorie și adevăratul ei scop este zădărnicit. Ear' în acest cas — contemplat de fapt prin proiectul profesorilor mult lăudați — nu

se mai poate zice, că națiunea maghiară nu ar persecuta cultura celorlalte popoare nemaghiare.

Limba maternă recunoscută odată și admis odată principiul necesității imperioase de a face instrucțiunea copiilor în limba lor — maghiarizarea s'a prăbușit definitiv.

Clar deci, că aceste două lucruri nu se împacă unul cu altul și proiectul „patrioticilor“ profesori prin înșăși firea sa apare un monstru din cei mai respingători.

Dar' ce le pasă profesorilor unguri de principiul pedagogice? Lor în prima linie le zace la inimă maghiarizarea. Acesta e faptul nud.

În procedura lor însă e mare inconsecvența ce comit, și asta trebuie să li-o aruncăm în obraz.

Vom arăta mâine într'un exemplu concret cum își contrazic pedagogii maghiari, admitând în parte îndreptățirea limbii materne, și urmărind întru toate maghiarizarea.

1848.

Cronica anului.

București, 13 Iulie.

Guvernul provisor a fost chemat să se reîntoarcă în capitală; ear' până la reîntoarcerea lui s'a constituit un guvern interimar compus din Metropolit, ca președinte, Crețulescu, Mincu și Câmpinean, ca membri și Ioan Brătianu, ca secretar. Colonelii Solomon și Odobescu au fost nevoiți a-și da dimisia și a se retrage din București. (Xenopol).

Pesta, 13 Iulie.

Dela minister se publică o ordinațiune relativ la modalitatea adunării de popor. Nime nu poate convoca adunare înainte de a o înștiința cu 24 ore mai înainte președintelui jurisdicțiunii, care va supraveghea ca adunarea să nu treacă marginile legii. (Org. Naț. nr. 13).

Pesta, 13 Iulie.

Kossuth Hirlapja din incidentul punerii în curs a banilor celor noi ungurești scrie următoarea rugăciune către Vergura Maria: „Apărătoarea țerei noastre, roagă-te dară la Dumnezeu pentru noi, ca să înmulțească la infinit primul transport, și să-l îndrepteze spre bine prin mâinile noastre, ca să scăpăm cât mai curând de spaima neagră-galbenă a pierderii ce ni-o aduc bancnotele vieneze. Amin.“

Pesta, 13 Iulie.

Încep să așeze lanțurile între cele două colonne din mijloc a podului de lanț și astfel peste câteva zile cele două orașe vor fi împreunate.

Comunicațiunea pe pod se va începe însă abia în 1849, cam pe la ziua S-tului Ștefan, după sfârșitul lucrărilor. (Kossuth Hirl.).

Pesta, 14 Iulie.

În casa „representanților“ după sosirea deputaților transilvăneni se nascuță discuții asupra statutelor casei. Venind lucrul la votisare, majoritatea absolută accepta sistemul parlamentarului francez. (Org. Naț. nr. 11).

Viena, 14 Iulie.

Dieta, nefiind încă completă, ține numai ședințe prealabile. Mulți dintre deputații Galității nu cunosc limba nemțească, ear' în limba lor nu-i pricepe nimenea. (Gaz. de Trans.).

Iași, 14 Iulie.

Guvernul a scos niște liste la cari au să se subscrie cei-ce vreau să ese cu pâne și cu sare înaintea armatei rusești. Locuitorii Iașului urmând exemplul Bucureștenilor abia unul doi s'au scris și așa armata fu întâmpinată numai de președintele capitalei Iacovake și o droaie de Ovrei. (Gaz. de Trans.).

Leov, 14 Iulie.

Rușii au trecut către Focșani.

Brașov, 15 Iulie n.

O panică grozavă a cuprins pe Săcuențele servitoare de aici la știrea falsă, răspândită de un Săcui beat, că Sașii ar vrea să le omoare. Multe au părăsit orașul, altele sunt gata de plecare. (Siebb. W. nr. 58).

Războiul ispano-american.

Căderea orașului Sant-Jago.

Generalul Shafter a depeșat în 11 Iulie la Washington, că deurg tratările privitoare la capitularea orașului Sant-Jago, care e înconjurat de toate părțile.

Köln. Zig primește știrea prin Londra, că Sant-Jago a capitulat. În sensul condițiilor de capitulare, garnisoana orașului s'a depărtat liberă și armată.

Știrea are lipsă de confirmare, dar' de altmunc dacă Sant-Jago până acum nu a capitulat, mult timp tot nu se va pute ține.

Abdicarea lui Sagasta.

Se susține știrea, că Sagasta a prezentat reginei abdicarea cabinetului. Causa este, că în staul ministerului s'au ivit mari diferențe, privitoare la pace și război. Majoritatea ministrilor a dorit pacea, dar' Sagasta s'a temut, că elementele militare se vor revolta. De aceea a sfătuit reginei să dea teren mai mult elementelor militare. Regina a cerut timp de cugetare.

Pacea.

Din Madrid se depeșează, că regina-regentă e decisa să încheie pace cu Uniunea. La aceasta a fost sfătuită de către Papa, de oare-ce cu cât se continuă războiul, cu atât condițiile de pace vor fi mai grele.

Ziarele militare continuă agitația contra încheierii păcii.

Positiv nu se știe, cum stă cu tratările de pace. Ministrul de externe Day, după-cum anunță o depeșă din Washington, a declarat, că nu s'a făcut până acum nici un demers privitor la încheierea de pace.

Chestiuni școlare.

Anuarul școlilor din Brașov.

A apărut: Anuarul XXXIV. al gimnasiului mare public român de religiuinea greco-orientală din Brașov, al școlii reale și al școlilor centrale primare pe al 48-lea an școlar 1897—98.

Broșura e publicată de directorul școlilor medii dl Virgil Onițiu și, voluminosă cum e, îi atrage la prima vedere toată atențiunea ce o merită.

În fruntea broșurei aflăm conferențele pedagogice ale corpului didactic. Dintre acestea deosebită atențiune merită conferința primă, ținută la 26 Septembrie v. 1897, când s'a debătut și acceptat cu unanimitate proiectul de modificare a planului de învățământ prezentat de directorul Onițiu.

Planul de învățământ, care era până acum în vigoare a dat prilej dlui ministru al cultelor și instrucțiunii publice să-și facă unele observări încă în anii 1891—92. Dl ministru insistă mai ales asupra numărului prea mare a orelor de lecții, un număr care fatrece maximum legal de ore pe săptămână. Direcțiunea școlilor medii recerată de vener. consistor a dat unele deslușiri în un raport special. În acest raport se zicea: „Acest plus provine din faptul, că la școlile noastre medii numărul obiectelor ordinare fatrece cu unul pe acela al școlilor de stat. Acest obiect de învățământ este limba și literatura română, care fiind limba de propunere a institutului, ni-se impune ca obiect ordinar nu numai prin natura lucrului, ci chiar prin articolul de lege din 1883, §. 7.“

Pe baza acestor expuneri direcțiunea a cerut, ca înaltul ministru să aprobe plusul de ore, creat fiind acesta prin condițiile speciale ale școlilor.

Excelența Sa dl ministru nu a luat la cunoștință explicările date, ci a cerut prin v. consistor modificarea programei orelor de lecții strict în sensul legii din 1883 (§. 16).

Astfel direcțiunea școlilor a fost necesitată a înainta un proiect de modificare a orelor de lecții, proiect care încă nu e întărit de consistor. Urmează apoi alte desbateri din conferențele pedagogice ale corpului profesoral.

Paginile următoare sunt dedicate memoriei lui Nicolae Popovici, fost profesor de cântări la școlile medii, decedat în decursul anului școlar trecut — și memoriei poetului Ioan Lăpădat, fost membru al corpului didactic din Brașov, decedat acum 20 de ani, — a cărui activitate trece departe peste marginile saelor de învățământ.

Din datele școlare extragem următoarele: Personalul didactic constă: a) la gimnasiu din 12 profesori ordinari, 2 suplenți, 1 extraordinar; b) la școala reală: 3 profesori ordinari, 1 catechet, 2 suplenți. Mai s'au apoi 7 profesori secundari și ajutători pe lângă catecheții școlarilor de alte confesiuni. În total aproape 30 de forțe didactice.

La școala elementară capitală au funcționat 9 învățători; la școala de fete 9 învățători și o învățătoare.

În corpul didactic s'au făcut următoarele schimbări: la gimnasiu directorul școlilor medii dl Virgil Onițiu, care cu anul școlar 1896/97 a împlinit trei ani de funcțiune ca director provisor, a fost numit director definitiv. Dl Dr. Valeriu Brăncuș, profesor ord. la gimnasiu și domniul Iordan Popovici și Ioan B. Boiu, prof. suplenți la școala reală nu mai fac parte din corpul didactic, ear' prof. ord. Nicolae Păltica a usat de un concediu de un an pentru restabilirea sănătății.

Ca forțe nouă au fost angajați d-nii: Dumitru Lupan, abs. al facultății filosofice din Budapesta (ist. naturală și geografică) la gimnasiu; și Pavel Perceac, absolvent al școlii superioare de belearte din Budapesta, ca profesor de desen geometric și desen liber la școala reală.

Examenul de maturitate s'a ținut în 8 și 9 Iunie v. sub presidial Preacuvioșiei Sale dlui arhimandrit și vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu ca comisar consistorial și asistând ca reprezentant al înaltului guvern II. Sa dl Dr. Eugen Gaal, consilier ministerial și profesor la politehnicul din Budapesta. Dintre 19 abiturienți au trecut examenul cu foarte bine: 3; cu bine: 5; simplu: 3; respinși pe 2 luni: 4; respinși pe un an: 4.

Au fost înmatriculați la școlile medii cu total 469 studenți, dintre cari: 456 ordinari, 13 privațiști. Au părăsit școala 19, a murit 1.

După confesiune: a) la gimnasiu gr.-or. 280, gr.-cat. 33, evang.-luter. 3, israel. 1; b) la școlile reale gr.-or. 118, gr.-cat. 11, israeliți 3.

După locul nașterii, au fost câțiva școlari și din străinătate. Așa din România la gimnasiu 6, la școala reală 14. La școala reală au mai fost 1 din Rusia și 1 din Bulgaria.

Progresul în studii la școlile medii e următorul:

Cu foarte bine 93; cu bine 107; cu suficient 114; cu nesuficient din 1 obiect 63; cu nesuficient din 2 obiecte 19; cu mai mulți nesuf. 40.

Școala primară de băieți a fost cercetată de 424, ear' cea de fete de 293 elevi.

Încheierea anului școlar în Brașov s'a ținut ca în toți anii cu ceremonialul obicinuit.

După discursul ocașional al directorului școlilor comerciale A. Vlaicu, a urmat citirea clasificărilor. Cu ocaziunea împărțirii premiilor între primii dintre elevi, directorul gimnasiu a ținut o mică alocuțiune premială, în care ti clarifică asupra importanței și înțeleșului premiilor. Dl protopresbiter I. Petric, ca reprezentant al consistorului arhiepiscopesc, mulțumește dlor profesori pentru osteneala, ce 'și-au dat-o în anul acesta cu educațiunea morală și spirituală a școlarilor, și cu aceasta festivitatea se încheie. Anul școlar viitor se va începe în 2/14 Septembrie.

CRONICĂ

Sibiul, 14 Iulie n.

Cu ziua de ieri au expirat abonamentele lunare, cuartale și semestrale. Abonenții nostri sunt rugați deci a grăbi cu reînnoirea lor, ca să nu li-se sisteze expedarea ziarului.

Otitorii casei naționale s'au înmulțit earăși cu doi. Este dl Alexandru Lebu, mare proprietar în Sibiul și institutul de credit „Furnica“ din Făgăraș, cari s'au înscris, cu taxa cuvenită, între întemeietorii casei naționale.

Împărăteasa Elisabeta. Spre a-și restabili sănătatea zdruncinată, Împărăteasa noastră Elisabeta, va petrece vara la scările din Naheim. Împărăteasa a ales scările acestea, fiind mai liniștită ca altele, și mai retrasă. Pentru Maiestatea Sa Împărăteasa, a fost închiriată o villă frumoasă.

Dar' Jeszenszky? Era vorba, că în locul lui Latkoczy Imre va fi denumit secretar de stat în ministerul de interne, cavalerul „Coroanei României“, dl Jeszenszky. Ei bine, știrea s'a desmintit de fapt. Latkoczy a fost absolvat din postul său; Latkoczy a fost denumit vicepreședinte la judecătoria administrativă, lângă Wekerle. Ear' în locul său, ca secretar de stat, a fost denumit dl Jakabffy Imre, comitele Carag-Severianului, figură destul de cunoscută Românilor.

Dar' Jeszenszky? Cum de a rămas? Vrea să fie ministru, la proxima remaniere ce vor face în urma încercăturii cu Daniel și „P. Lloyd“? Sau îl vor pune șspan la Lugoj, în locul lui Jakabffy?

Ar ave haz să ajungă pe mâna dlui Bre-diceanu...

Minunata Românească Aurelia Cionca, va concerta mâine seară și, sântam siguri, fatreg publicul va rămâne uimit, încântat, de producțiunile micuței geniale. Atragem în special atențiunea acelor părinți, cari au copile ce se deprind în muzică, să nu întrelase a le procura acel puternic îndemn, ce trebuie să li-l dea un atare model. Asemenea inteligența noastră din jur se nu întârzie a vedea și asculta o minune, menită a ne face renume în lumea artelor frumoase.

Pedagogie politică. Adunarea învățătorilor din Ungaria sudică, ținută zilele trecute în Panciova, a hotărât, la propunerea unui pedagog-politician Révay, mai nainte „Reitter“, ca să dea tot sprigul său maghiarizării numelor familiare.

O foaie nemțească din partea locului, Ungarisch Weisskirchner Volksblatt, scrie din acest prilej:

„Patrie iubită, poți fi înștită, mântuirea îți e asigurată, pentru că luminătorii poporului și crescătorii tinerimii tale, întesc să extirpească numele cinstite, moștenite dela părinți. Cel-ce mai are puțină minte sănătoasă și judecată nepreocupată, trebuie să roșesească de rușine și mai ales de indignare, aflând despre atare patriotism.“

Piavă renegați! — strigă încheiând foaia bănățeană. Noi încheiăm strigând: trăească adevărații patrioți, naționaliști, cari nu-și tradează neamul, și nu-și vînd cinstea, și nu-și profanează memoria părinților de dragul unor utopii.

Ear' pedagogilor politici dela Panciova le zicem: Slugi nevrednice și necredincioase.

Cinci zloți. „Bud. Hirl.“ de astăzi publică un hăzliu incident dela băile Herculane. În 10 l. c. baronul Bánffy se pregătea să plece dela gară. Trenul de pe linia Orșova—Budapesta era deja în gră, când eșosește în grabă mare un țeran român și gâfâind de oboseală, roagă pe șeful de gară să-i dea bilet până la Caransebeș. Șeful îi spune că deja e târziu. Bietul țeran insistă. Șeful gărei chemă un polițist să-l dea afară. Ministrul-președinte, care aștepta să-i lege vagonul special la trenul ce sosise, observând incidentul întreabă pe inspectorul de băi ce s'a întâmplat? Când auzi întâmplarea, se adresează către șef zicându-i, că totuși er pute să-i dea bilet bietului om, care ar perde foarte mult rămânând de tren. Țăranul e readus, la moment 'i-se dă bilet — deși ti lipeau 50 cruceri. Acesta îi suplinește inspectorul de băi. Baronul Bánffy înainte de a se sui în cupeul ti chemă la sine pe țeran și ti întreabă cum ti chemă? — Ba'an luon — răspunde țăranul, în vreme-ce ministrul îi apăsă în mână o hârtie de cinci floreni, apunându-i să grăjească mai bine de altădată și să nu mai întârzie. Țăranul bolborosește între mulțumite „să trăești domnule“ și rămâne buimăcit de surpriza, că patronul lui e cel mai mare domn în țeara—ministru-președinte.

„B. H.“ își permite aci o frază de spirit: „Și totuși sic că apăsăm naționalitățile!“ Zic — vezi bine că zic!

Dar' să nu se supere „B. H.“, incidentul de mai sus va astupa de bună-seamă gura multor bărfitori. Cinci zloți ori-cum sunt bani — și sânt dejunul ca să astupe gura — „moderaților“. Noi însă ultraști și încăpăținați ca totdeauna, rămânem „bărfitori“ și credem, că badea Ioan Bălan, — om necăjit și el — de ar fi știut înainte cine e domnul cel cu zloții, ti erunca în obraz, zicându-i: „Drepturi cerem noi, mărita ta, nu zloți!“

Defraudările devenite „us“ în Ungaria, devin din ce în ce mai dese. La fabrica electro-technică „Ganz“ din Budapesta, s'au defraudat mai multe sute de mii. Defraudanții au fost primii funcționari, ear' complicități s'au mai multe firme din Budapesta. — În ministerul de interne, unde numai de vre-o lună de zile secretarul Petko a defraudat câteva sute de mii, s'a descoperit o nouă defraudare. Defraudantul e un anumit Erik, care a defraudat vre-o câteva mii. Tot acum se pertrachează la tribunalul din Timișoara procesul unui anumit Hegyi, acusat ear' pentru defraudări și falsificări de acte publice. — Tot atâtea semne bune pentru moralitatea dela noi.

Profesorii germani la universitatea din Constantinopol. Saltanul a chemat la Constantinopol mai mulți profesori germani, denumindu-i profesori la facultatea de medicină la universitatea de acolo. Acestia vor ave să organizeze universitatea din Constantinopol și învățământul, după norma universităților germane.

Școlile din Bulgaria. După statistica cea mai nouă, în Bulgaria se află o universitate și la vre-o 5000 de școli diferite. Între acestea se află și 1243 școli turcești, 20 tătărești, 39 grecești, 13 armenesti, 27 israelite, 2 române, 1 germană, 1 rusească. Budgetul învățământului, anual e de 9,188.560 lei. 3079 școli sânt susținute de stat cu două din trei părți, dar' cu o parte de comune și 1482 sânt școli private.

Tabloul lui Horia la expoziția din Paris. Talentatul pictor George Popovici, care petrece de prezent în Iași, lucrează la un uriaș tablou istoric-național, reprezentând execuția lui Horia în Alba-Iulia. Tabloul va fi trimis la expoziția universală din Paris.

Secretarul dela ambasada spaniolă din Viena. În Viena a făcut mare senzație faptul, că secretarul dela ambasada spaniolă de acolo, contele Trias, făcând o mulțime de datorii, a dispărut din oraș. Contele Trias, era ținut în cercurile vieneze de om foarte bogat, de aceea 'i-au credidat toți. Datoriile lui se urea la sute de mii. Creditori au recurs la ambasada austro-ungară din Madrid, ca să întrevină. Li-s'a răspuns, că contele Trias a fost strămutat în Japonia. Să-și recapete banii însă nu mai e nădejde.

Daranyi între Ruteni. Ministrul de agricultură Daranyi, de vre-o câțva timp face călătorii printre Rutenii din nordul Ungariei. Scopul lui e, să cunoască miseria și lipsele rutenilor și înțea se va pute să le îmbunătățească soarta și traiul amărit.

Reservisti din Germania. O ordinațiune foarte salutară a dat guvernul Germaniei, privitoare la rezervisti. În urma acestei ordinațiuni, autoritățile militare au datorința a întreba de fiecare rezervist, când e chemat să-și facă serviciul de arme — dacă nu cumva prin aceasta 'i-a perdit postul sau oficiul ce 'i-a avut. La cazul când 'i-l-ar fi perdit, comanda militară face cunoscut lucrul acesta autorităților civile, cari la rândul lor silesc pe respectivele firme sau oficii, la care au fost aplicat anterior rezervistul, că după-ce își va face serviciul de arme, să fie reprimat în slujbă, ca să nu rămână fără ocupațiune.

Fidantarea prințului Ludovic Napoleon. Foile au adus știrea, că prințul Ludovic Napoleon, care de prezent servește în armata rusească, s'ar fi fidantat cu principesa rusească Elena. „Figaro“ desminte însă această știre.

Monumentul lui Hentzi, care atâtea supărare le-a făcut patrioților unguri, și în contra căruia atâtea atentate s'au făcut, cel din urmă al vestitului Șzeles Adorján va fi în curând strămutat din Budapesta la Viena. Bucuria Ungurilor e de nedescris.

Muncitori fără de lucru. Parte în urma agitațiilor socialiste, mulți lucrători punându-se în grevă, parte în urma grindinei, care a nimicit recolta mai multor ținuturi, o mulțime de muncitori au rămas fără lucru. Deputațiunile, ce nefericiții oameni le trimit la ministrul Daranyi, ca să ceară de lucru, se țin lanț, dar' fără rezultat, căci statul nu are ce să le dea de lucru.

Ploi torrențiale. În urma ploilor torrențiale din zilele trecute, aproape toate râurile și pârșele din Ardeal, și-au așit din alvii. Cu deosebire mari pagube au pricunit esuadarea Murășului, Olutului și a Târnavelor. Valea Târnavei-mici, dela Dicio-S. Măria și până la Blaj, e sub apă. Sămânșurile sânt noroite. Mari pagube au făcut ploile și în comitatul Odrheșului.

Defraudare și câștig la loterie. Un anumit Mayer, funcționar din Viena, a defraudat 18.000 fl. din banii încredințați manipulei sale. Pentru a nu pute fi prins, a aprins registrele casei, unde avea și două losuri. La tragera, ambele losuri au câștigat 33.000 fl. Nefericitul om a recurs la tribunal, să iilească loteria a-și plăti câștigul, care în lipsa losurilor nu voia să-i predea banii, mărturisindu-și defraudarea și arderea losurilor. Tribunalul însă în loc să-l ajute 'i-a aruncat în închisoare pentru defraudare — și bietul om din miile defraudate și câștigate — s'a ales cu temnița.

Bătășii la judecată. Advocatul deputatului Lepényi, Dr. Simonyi, a înacționat pe bătășii lui Lepényi și înscenatori scandalului de stradă: deputații Olaj și Pichler și jurnalistul Dienes — arătându-i la procuratură. Advocatul deputatului insultat, cere punerea sub acuză a acestor tristi cavaleri, pe baza §§. 163 și 176 a codicelui penal.

Teatrele din Paris. O interesantă statistică a apărut la Paris, despre venitul teatrelor de acolo. Cele 32 de teatre câte sânt în Paris, în decursul anului trecut, au încasat 22,586.826 fr.

Vagabunzii în Budapesta. În zilele trecute poliția din Budapesta earăși a făcut o vânătoare după pungași și vagabunzii din capitală. Într-o singură noapte au prins 280 de inși. Frumoașă sumă — Budapesta poate să se mândrească.

Nenorocirea unui vapor — pe Dunare. Din Viena se vestește, că pe vapor „Gizela“, plecat de acolo pe Dunăre în jos, s'a întâmplat o mare nenorocire. Anume a explodat casanul, omorând pe mai mulți fochiști.

Picquart — sub acuză. Colonelul Picquart a fost pus de tribunalul militar sub acuză, pe motivul, că a comunicat acte oficiale, privitoare la chestia Dreyfus, cu persoane necompetente. 'i-s'a făcut perchiștie domiciliară și arestarea lui se așteaptă în fiecare moment.

Braunschweig sub apă. În urma multelor ploii, apele pretindeneza cresc. Orașul Braunschweig din Germania, de mai multe zile e sub apă. Comunicațiunea pe străzi e întreruptă. Apa crește mereu și pericolul e mare.

Pentru o fabrică mai mare se caută un corespondent.

Să fie creștin, etate 25—28 ani, necăsătorit, să poseadă perfect limba **germană și română** în scris și vorbit, să aibă cunoștințe generale, solide din branșa comerțului, stenograf, caligraf, cu plăcere, diligență și capabilitate pentru lucrări independente.

Oferte amănunțite, completate cu fotografie și copii de documente, se trimită sub „M. W. 6394“ la Haasenstien & Vogler (Otto Maass), Viena, I.

[1436] 1—6

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea născută veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu
împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ și BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De
Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra de la

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

263. szám.
1898. v. j.

[1442] 1—1

Arverési hirdmény.

Atulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a topánfalvai kir. járásbíró-ság 1897. évi 4310. p. számú végzése következtében Dr. Chirtop Zosim ügyvéd által képviselt Dregoi Jun Szalcea javára Petrik Dumitru ponoreli lakos ellen 107 frt 85 kr. s jár. erejéig 1897. évi július hó 23-án fogatosított kielégítés végrehajtás utján lefoglalt és 304 forintba becsült szarvasmarhák és takarmányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladjának. Mely árverésnek a topánfalvai kir. járásbíró-ság 1482/1898. számú végzése folytán 26 frt 90 kr. tők-követelés, ennek 1897. évi november hó 24. napjától járó 5% kamatai erejéig Ponorelen alperes lakásán leendő eszközölésére 1898. évi július hó 18. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek bescsaron alul is el fognak adni.

Kelt Topánfalván, 1898. évi július hó 7. napján.

Molnár Sándor,
kir. bírósági végrehajtó.

O calfă (comis)

se caută în negoțul de băcănie și bumbacuri al lui [1443] 1—1

Ioan Dușoiu
în Brașov (Transilvania).

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu:

Studiu

de
Max Nordau

Naționalitatea

Traducere

de
Rosmarin.

Această broșură, plină de idei originale asupra **limbei naționale** și a **naționalității**, inferează în cel mai necruțător mod **renegatismul**. Pretul cu trimitere francată e numai 25 cr.

CIRCUL HENRY

Piața Hermann.

Azi, Vineri, 15 Iulie 1898:

Seara High-Life.

Rendez-vous a l'uni fine à la circul Franconi în Paris. Aceste seri High-Life introduse de mine în toate orașele mai mari ale Austro-Ungariei, au fost pretutindenea rendez-vous-ul societății alese. Pretutindenea, mai pe urmă în Cluj, erau vândute cu zile întregi înainte.

Costume de gală. Uniforme de gală.
Program foarte ales

Păgirea celor mai buni artiști și artiste pe cai. — Jocuri de balet. — Cel mai bun cai de școală și libertate. — Intermezzo comice a clown-ilor. — August cu circul lui de câni.

A doua și totodată ultima-oară:

Exilul lui Mazeppa în stepele Ucrainei

sau „răsunarea principelui Porowsky“.

Mare pantomimă istorică, aranjată de directorul în trei părți.
Reprezentată de circa 80 persoane.

Reprezenții principali:

Principele dl Montorani	Mazappa dl Loyal
Nepoata lui Mix Alcida	Adjutantul lui dl Carlo
Masochia, înerezul prinț, și logodit cu nepoata lui dl Alexandru	Dame și domni de curte, papi, băieți nobili.

Acțiunea se petrece în actul I. și II la curtea unui principe polon și în actul III, în Ucrâina. Costumele sunt nouă. Jocuri aranjate de maeștrii baletului Desseri, în actul prim, mazurea, în actul II căzăcească, jucată de corpul de balet, în actul III. manevră căzăcească.

Se atrage deosebită atențiunea asupra dresurii calului Mazeppa.

Deschiderea casei dela 11 până 1 și dela 5 ore. — Începutul la 8 ore seara.

Mâne, Sâmbătă, reprezentațiune.

Cu stimă

[1413] 6— HENRY, director și proprietar.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit

de cuverte, cerneală, recușite de scris, ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Biblioteca populară a „Tribunei“

Diferite cărți științifice și literare

Elegant legate sau broșurate.

Dicționar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu.

Strada Poplăcii Nr. 15.